

Закупівля електричної енергії у період воєнного стану

Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами, внесеними Указом Президента України від 14.03.2022 № 133/2022) введений в Україні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24.02.2022 строком на 30 діб та продовжено з 05 години 30 хвилин 26.03.2022 строком на 30 діб.

Водночас у замовників, на яких поширюється дія Закону України «Про публічні закупівлі», на дату оголошення воєнного стану та на весь оголошений період воєнного стану виникають потреби у проведенні закупівель товарів, які є необхідними задля здійснення та виконання тих функцій, які покладені на таких замовників та є життєво необхідними. До таких товарів також відноситься закупівля електричної енергії.

Враховуючи, що чимала кількість замовників продовжили договори попередніх років на строк, достатній для проведення процедур закупівлі / спрощеної закупівлі в межах 20 % суми, визначеної в початковому договорі про закупівлю, або із початку року уклали договори про постачання електричної енергії із постачальником «останньої надії», у таких замовників постає досить логічне питання: яким чином здійснити закупівлю електричної енергії під час воєнного стану?

Звертаємо увагу: у зв'язку із введенням воєнного стану Міністерством енергетики України було видано наказ № 104 від 04.03.2022 «Щодо проведення розрахунків на ринку електричної енергії», відповідно до якого ті споживачі (незалежно від величини договірної потужності їх електроустановок), що станом на 01.03.2022 не перебували на постачанні постачальником «останньої надії» та яким припинено постачання електричної енергії їх поточним постачальником (у зв'язку з неможливістю здійснювати свої договірні зобов'язання постачальником, його дефолту чи банкрутства, розірвання договору), переводяться на постачання до електропостачальника, на якого покладено спеціальні обов'язки постачальника універсальних послуг.

У межах території здійснення діяльності одного постачальника універсальних послуг не допускається здійснення діяльності іншого постачальника універсальних послуг.

Яким чином та хто здійснює таке переведення? Таке переведення здійснює оператор системи розподілу шляхом зміни записів в реєстрах точок комерційного обліку постачальників електричної енергії, у свою чергу постачальник універсальних послуг здійснюватиме постачання електричної енергії такому споживачу з дня, наступного за днем припинення постачання попереднім постачальником за ціною універсальної послуги для малих побутових споживачів.

Важливо: норми наказу № 104 від 04.03.2022 не поширюються на споживачів, які станом на 01.03.2022 перебували на постачанні постачальником «останньої надії».

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

04.03.2022

м. Київ

№ 104

Щодо проведення розрахунків на ринку електричної енергії

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України на підставі указів Президента України № 64/2022 від 24.02.2022 «Про введення воєнного стану в Україні» та 69/2022 від 24.02.2022 «Про загальну мобілізацію»,

НАКАЗУЮ:

1. Тимчасово на період дії воєнного стану в Україні та впродовж 30 днів після завершення воєнного стану споживачі електричної енергії, які станом на 01 березня 2022 року не перебували на постачанні постачальником «останньої надії» та яким припиняється постачання електричної енергії поточним постачальником, переводяться на постачання до електропостачальника, на якого покладено спеціальні обов'язки постачальника універсальних послуг.

2. Електропостачальнику, на якого покладено спеціальні обов'язки постачальника універсальних послуг здійснювати постачання електричної енергії такому споживачу з дня наступного за днем припинення постачання попереднім постачальником.

3. У межах території здійснення діяльності одного постачальника універсальних послуг не допускається здійснення діяльності іншими постачальниками універсальних послуг.

4. Переведення споживача на постачальника універсальних послуг здійснює оператор системи розподілу шляхом зміни записів в реєстрах точок комерційного обліку постачальників електричної енергії.

5. Постачання електричної енергії зазначеним у пункті 1 цього наказу споживачам (незалежно від величини договірної потужності їх електроустановок) здійснюється електропостачальником, на якого покладено спеціальні обов'язки постачальника універсальних послуг, за ціною, встановленою на рівні ціни універсальної послуги для малих побутових споживачів.

6. На споживачів електричної енергії, які станом на 01 березня 2022 року перебували на постачанні постачальником «останньої надії», норми цього наказу не поширюються.

7. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Першого заступника Міністра ВЛАСЕНКА Юрія.

Міністр

Герман ГАЛУЩЕНКО

Таким чином, зі змісту наказу випливає, що постачання електричної енергії здійснюватиметься на підставі публічного договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, приєднання до якого здійснюватиметься автоматично з дня, наступного за днем припинення постачання попереднім постачальником за ціною універсальної послуги для малих побутових споживачів. Таке

переведення здійснює оператор системи розподілу шляхом зміни записів в реєстрах точок комерційного обліку постачальників електричної енергії.

Чи може замовник керуватися наказам № 104 від 04.03.2022?

Начебто все дуже просто, але виникає єдине питання, чи даний наказ має характер регуляторного акта, яким замовник може керуватися при вчиненні дій, які визначені наказом № 104 від 04.03.2022?

Повноваження Міністерства енергетики України визначені у постанові КМУ № 507 від 17.06.2020 «Про затвердження Положення про Міністерство енергетики України» (далі — Постанова КМУ № 507), і якщо ми досліджуємо питання постачання електричної енергії, то також Законом України «Про ринок електричної енергії» (далі — Закон про ринок).

Отже, згідно з Постановою КМУ № 508 Міністерство енергетики України (Міненерго) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Частиною 4 статті 5 Закону про ринок та пунктами 3 та 4 Постанови КМУ № 507 визначені повноваження та завдання, які покладені на Міненерго. Повноваження, якими наділене Міненерго, досить загальні. Водночас пунктом 8 Постанови КМУ № 507 визначено, що Міненерго у межах повноважень, передбачених законом, на основі і на виконання Конституції та законів України, актів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України, видає накази, організовує і контролює їх виконання.

Накази Міненерго, які відповідно до закону є регуляторними актами, розробляються, розглядаються, приймаються та оприлюднюються з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Нормативно-правові акти Міненерго підлягають державній реєстрації в установленому законодавством порядку.

Накази Міненерго, видані в межах повноважень, передбачених законом, обов'язкові для виконання центральними органами виконавчої влади, їх територіальними органами, місцевими держадміністраціями, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності та громадянами.

Отже, можна зробити висновок, що накази Міненерго, які відповідно до закону є регуляторними актами, розробляються, розглядаються, приймаються та оприлюднюються з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та нормативно-правові акти Міненерго підлягають державній реєстрації в установленому законодавством порядку.

На дату написання цієї статті Наказ № 104 від 04.03.2022 не розміщений на офіційному сайті Міненерго, відсутній у правових базах, єдине джерело, де можна знайти скановану копію цього наказу, це офіційні сайти окремих електропостачальників, на яких покладені функції постачальників універсальних послуг.

Втім, звертаю увагу замовників, що для тих споживачів, що відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» мали дотримуватися визначеної процедури закупівлі, наразі існує альтернатива – використання [постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 № 169 «Деякі питання здійснення оборонних та публічних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану»](#).

Тому замовникам задля закупівлі електричної енергії у період дії оголошеного воєнного стану слід виконати такі дії:

включити такий предмет закупівлі, як електрична енергія, до переліку та обсягу товарів, робіт і послуг, які здійснюються в умовах воєнного стану;

укласти прямий договір без внесення змін до річного плану закупівель;

за результатами здійснення цих закупівель в електронній системі замовник оприлюднює звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, договір про закупівлю та всі додатки до нього не пізніше ніж через 20 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та не раніше дня укладення такого договору.

Наостанок зауважуємо, що в разі заздалегідь відомої інформації про те, що наявний електропостачальник в подальшому неспроможний виконувати свої функції або в замовника термін дії договору / договору про закупівлю припиняється, споживач має не зволікаючи вжити заходів щодо врегулювання договірних відносин з новим електропостачальником у порядку, передбаченому Правилами роздрібного ринку електричної енергії, тобто заздалегідь звернутися до нового постачальника з відповідним повідомленням та надати необхідний пакет документів. Детальний аналіз порядку зміни постачальника наведений у статті [«Зміна електропостачальника. Враховуємо Правила роздрібного ринку»](#), з якою можна ознайомитися на порталі [RADNUK.COM.UA](https://radnuk.com.ua). Окрім цього читайте:

[«Як замовнику підписати електронний договір? Наводимо інструкцію»](#);

[«ЕЦП буде автоматично оновлено на один рік»](#);

[«Чергові зміни до Постанови № 169 та питання здійснення оплати товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб сектору безпеки та оборони в умовах](#)

воєнного стану».